जहाँ छ मेरो जन्मभूमि त्यहाँ शान्त शीतल जलमग्नमा छन् भक्तवत्सल महेश्वर । म जन्मिए हुर्किएँ यस्तो पावन पुण्यभूमिमा नाम हो यसको जलेश्वर ।-कवि पवेन्द्र मानश्रेष्ठ

समाज, विकास, लोकतन्त्र र विधिको शासन प्रति समर्पित राष्ट्रिय दैनिक

जि.प्र.का. महोत्तरी द.नं. ४३/०७०/७१
जि. महोत्तरी हु.द.नं. ४/०५०/५१

सबै क्षेत्रको प्रवर्द्धनको गुरु

www.jaleshwortoday.com

जलेश्वर टुडे

Jaleshwor Today National Daily

एक कदम अगाडि

बर्ष १३ • अंक २६८ • २०८३ श्रावण २ गते शनिवार • 18 Jul. 2026 • पृष्ठ ४ • मुल्य रु.५/-

विज्ञापनको लागि सम्पर्क
: ९८४४०२७९७१
Whats App No:-
९८२४८७७६२७
Gmail :-
Jaleshwortoday
@gmail.com

धनुषा पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना जिल्ला घोषणा

दिपक श्रेष्ठ मण्डल
जनकपुरधाम, १ श्रावण

धनुषा जिल्लालाई पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना जिल्ला घोषणा गरिएको छ। राष्ट्रिय खोप कार्यक्रमअन्तर्गत नियमित खोप सेवाबाट छुटेका १६ देखि २३ महिनासम्म उमेर समूहका १ हजार ९१ जना बालबालिकाको खोजी गरी आवश्यक सबै खोप प्रदान गरेपछि बुधबार जनकपुरधाममा आयोजित विशेष समारोहबीच जिल्लालाई औपचारिक रूपमा पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना जिल्ला घोषणा गरिएको हो ।

जिल्ला समन्वय समिति धनुषाका प्रमुख तथा जिल्ला खोप समन्वय समितिका अध्यक्ष राजनन्दन मण्डलको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा स्वास्थ्य कार्यालय धनुषाका प्रमुख एवं जिल्ला खोप समन्वय समितिका सदस्य-सचिव उमेश कुमार यादवले स्वागत मन्तव्य व्यक्त गर्दै यो उपलब्धि स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, स्थानीय तह, जनप्रतिनिधि तथा सरोकारवाला निकायबीचको प्रभावकारी समन्वय र निरन्तर मेहनतको प्रतिफल भएको बताउनुभयो ।

उहाँले खोप लिनबाट छुटेका १ हजार ९१ जना बालबालिकाको पहिचान गरी आवश्यक खोप उपलब्ध गराइएको जानकारी दिँदै आगामी दिनमा कुनै पनि बालबालिका नियमित खोप सेवाबाट वञ्चित हुन नदिने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभयो । कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि मधेश प्रदेशका स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्री नागेन्द्र साहले पूर्ण खोप सुनिश्चितता तथा दिगोपना कायम गर्ने अभियानमा धनुषाले हासिल गरेको सफलता अनुकरणीय रहेको बताउनुभयो। उहाँले अभियानलाई सफलतापूर्वक सञ्चालन गरेको भन्दै स्वास्थ्य कार्यालय धनुषाका प्रमुख उमेश कुमार यादवलाई प्रशंसापत्र प्रदान गरी सम्मान गर्नुभयो। साथै अभियानमा महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएका विभिन्न स्थानीय तहका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका तथा स्वास्थ्यकर्मीलाई दोसल्ला र सम्मानपत्रद्वारा सम्मान गरिएको थियो । मन्त्री साहले बालबालिकालाई विभिन्न संक्रामक रोगबाट सुरक्षित राख्न नेपाल सरकारले उपलब्ध गराउने सबै खोप तोकिएको समयमै लगाउनु प्रत्येक अभिभावकको दायित्व भएको उल्लेख गर्नुभयो। उहाँले गाउँ-गाउँ र वडा तहसम्म पुगेर खोप सेवा प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने स्वास्थ्यकर्मी तथा महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाको योगदान अत्यन्त महत्वपूर्ण रहेको बताउनुभयो । धनुषाका प्रमुख जिल्ला अधिकारी प्रेमप्रसाद लुइँटेलले पूर्ण खोप सुनिश्चितता घोषणा महत्वपूर्ण उपलब्धि भए पनि यसको दिगोपना कायम राख्नु अझ ठूलो जिम्मेवारी भएको धारणा राख्नुभयो। उहाँले अभियान सफल बनाउन योगदान पुऱ्याउने स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, स्थानीय तह तथा सबै सरोकारवालाप्रति धन्यवाद व्यक्त गर्नुभयो। स्वास्थ्य कार्यालय धनुषाका अनुसार १६ देखि २३ महिनासम्म उमेर समूहका खोपबाट छुटेका १ हजार ९१ जना बालबालिकालाई खोजी गरी राष्ट्रिय खोप कार्यक्रमअनुसार आवश्यक सबै खोप प्रदान गरिएको हो । नियमित रूपमा पूर्ण खोप लगाएमा बालबालिकामा विभिन्न रोगविरुद्ध प्रतिरोधात्मक क्षमता विकास हुने भएकाले सबै अभिभावकलाई तोकिएको समयमै खोप लगाउन आग्रह गरिएको छ । कार्यक्रममा जिल्लाका स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रतिनिधि, स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायका प्रतिनिधि, सञ्चारकर्मी लगायतको उल्लेखनीय सहभागिता रहेको थियो ।

७१ जना विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति वितरण

जलेश्वरटुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम, १ श्रावण

जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका-१६ स्थित श्री आधारभूत विद्यालय कपिलेश्वरले छात्रा तथा दलित समुदायका ७१ जना विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति वितरण गरेको छ ।

विद्यालयमा आयोजित कार्यक्रममा कक्षा २ देखि ६ सम्म अध्ययनरत छात्रा र दलित विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरिएको हो । कार्यक्रममा प्रमुख अतिथिका रूपमा सहभागी वडा नं. १६ का अध्यक्ष रामचन्द्र पंजियारले आर्थिक अवस्था वा सामाजिक पृष्ठभूमिका कारण कुनै पनि बालबालिका शिक्षाबाट वञ्चित हुन नहुने बताए । उनले छात्रवृत्ति कार्यक्रमले विद्यार्थीलाई नियमित रूपमा विद्यालय आउन, अध्ययनमा रुचि बढाउन तथा शैक्षिक उपलब्धि सुधार गर्न प्रेरणा मिल्ने विश्वास व्यक्त गरे । विद्यालयका प्रधानाध्यापक गौरीशंकर लाल कर्णले सरकारले उपलब्ध गराएको छात्रवृत्ति लक्षित वर्गका विद्यार्थीसम्म पारदर्शी ढंगले वितरण गरिएको जानकारी दिए ।

उनले यस्तो कार्यक्रमले विद्यार्थीको विद्यालयप्रतिको आकर्षण बढाउनुका साथै पढाइलाई निरन्तरता दिन सहयोग पुग्ने बताए । कार्यक्रममा शिक्षक, अभिभावक, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारी तथा स्थानीयवासीको उपस्थिति रहेको थियो ।

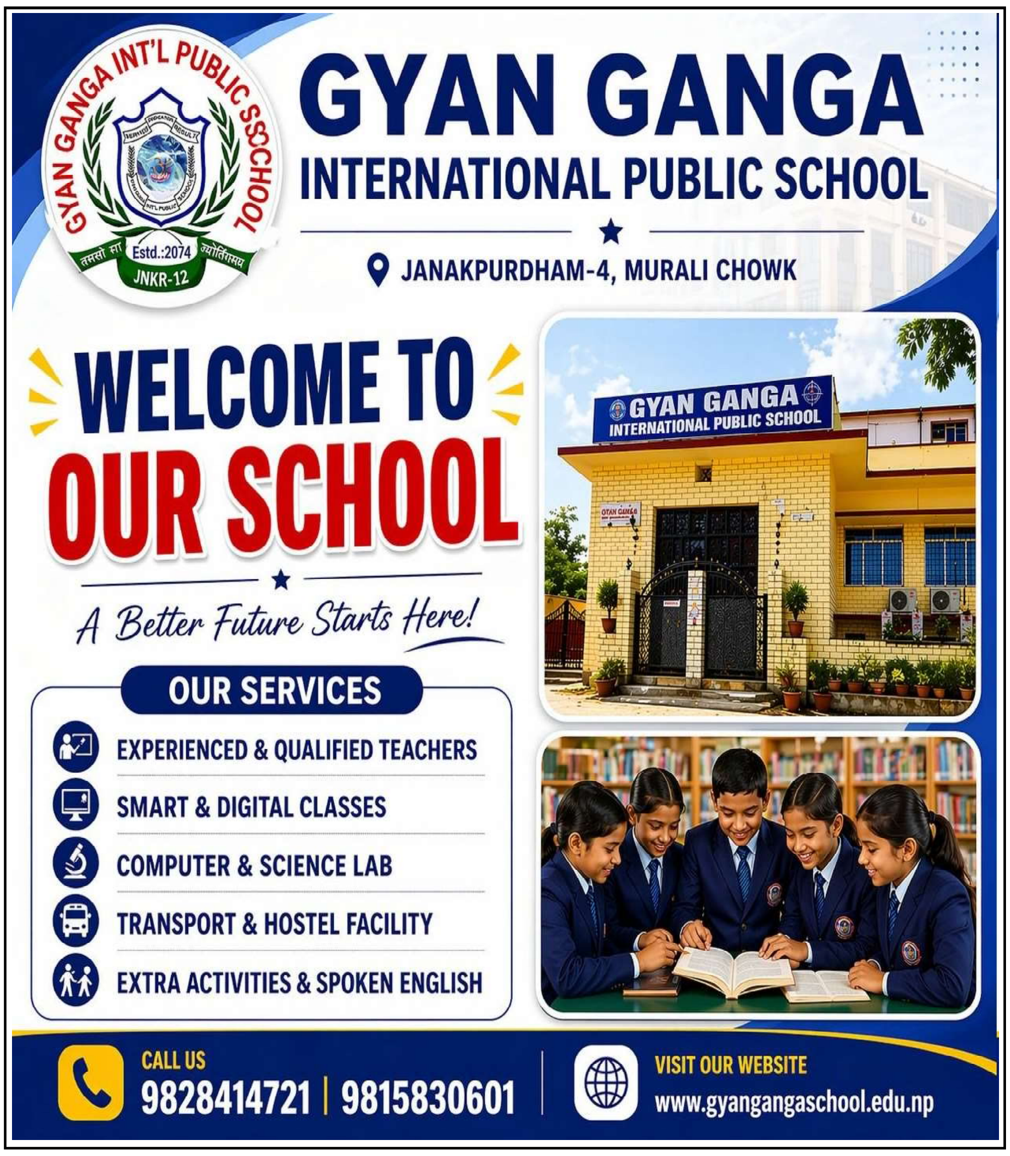

गुरुहरूप्रति सम्मान व्यक्त गरौं

- ज्ञान, शिक्षा र संस्कार प्रदान गर्ने गुरुहरुको सम्मान गरौं,
- गुरुबाट प्राप्त ज्ञान र मार्गदर्शनलाई जीवनमा आत्मसात् गरौं,
- शिक्षक, अभिभावक र मार्गदर्शक प्रति कृतज्ञता व्यक्त गरौं,
- शिक्षा र ज्ञानको महत्वलाई समाजमा प्रवर्द्धन गरौं,
- नयाँ पुस्तामा अनुशासन, नैतिकता र संस्कारको विकास गरौं,
- गुरु-शिष्य सम्बन्धको गरिमा र परम्परालाई संरक्षण गरौं,
- ज्ञान, सीप र सकारात्मक सोचको विकासमा जोड दिऔं,
- शिक्षामार्फत समुन्नत समाज निर्माणमा योगदान दिऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

जहाँ छ मेरो जन्मभूमि त्यहाँ शान्त शीतल जलमग्नमा छन् भक्तवत्सल महेश्वर । म जन्मिए हुर्किएँ यस्तो पावन पुण्यभूमिमा नाम हो यसको जलेश्वर ।।-कवि पवेन्द्र मानश्रेष्ठ
समाज, विकास, लोकतन्त्र र विधिको शासन प्रति समर्पित राष्ट्रिय दैनिक
सबै क्षेत्रको प्रबर्द्धनको गुरु
जि.प्र.का. महोत्तरी द.नं. ४३/०७०/७१
जि. महोत्तरी हु.द.नं. ४/०८०/८१
www.jaleshwortoday.com
जलेश्वर टुडे
Jaleshwor Today National Daily
एक कदम अगाडि

मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको पहिलो दीक्षान्त समारोह सम्पन्न

जलेश्वरटुडे समाचारदाता
धनुषा, १ श्रावण

मधेश स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको पहिलो दीक्षान्त समारोह सम्पन्न भएको छ । समारोहमा विभिन्न शैक्षिक कार्यक्रमका ४३ जना विद्यार्थी औपचारिक रूपमा दीक्षित भएका छन् । प्रतिष्ठानका कुलपति तथा मधेश प्रदेशका मुख्यमन्त्री कृष्णप्रसाद यादवले दीक्षान्त समारोहलाई सम्बोधन गर्दै गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा विस्तारका लागि दक्ष चिकित्सक, नर्स तथा स्वास्थ्यकर्मी उत्पादन अपरिहार्य रहेको बताए ।

स्वास्थ्य शिक्षालाई प्रदेश सरकारले उच्च प्राथमिकतामा राखेको उल्लेख गर्दै उनले दक्ष जनशक्ति उत्पादनमार्फत प्रदेशको स्वास्थ्य प्रणालीलाई थप सुदृढ बनाउने लक्ष्य रहेको स्पष्ट पारे । मुख्यमन्त्री यादवले सीमित स्रोत-साधन र विभिन्न चुनौतीका बीच प्रतिष्ठान पहिलो दीक्षान्त समारोहसम्म आइपुग्नु प्रदेश सरकारका लागि गौरवको विषय भएको बताए । उनले प्रतिष्ठानलाई सुविधा सम्पन्न शैक्षिक संस्थाका रूपमा विकास गर्न प्रदेश सरकारले आवश्यक सहयोगमा कुनै कमी हुन नदिने प्रतिबद्धता व्यक्त गरे । प्रतिष्ठानलाई शिक्षण, अनुसन्धान तथा नवप्रवर्तनको उत्कृष्ट केन्द्रका रूपमा विकास गर्न आगामी दिनमा नयाँ योजना र कार्यक्रम ल्याइने पनि मुख्यमन्त्री यादवले जानकारी दिए । कार्यक्रममा प्रतिष्ठानका उपकुलपति डा. अंकुर साहले शिक्षण, अनुसन्धान र स्वास्थ्य सेवामार्फत राष्ट्रलाई दक्ष स्वास्थ्य जनशक्ति उपलब्ध गराउने उद्देश्यका साथ प्रतिष्ठान अघि बढिरहेको बताए ।

विभिन्न चुनौतीका बाबजुद पहिलो दीक्षान्त समारोह आयोजना गर्न सफल हुनु संस्थाका लागि ऐतिहासिक उपलब्धि भएको उल्लेख गर्दै उनले दीक्षित विद्यार्थीहरूलाई समाज, राष्ट्र र मानव सेवाप्रति समर्पित भएर काम गर्न आग्रह गरे । यस वर्षको दीक्षान्त समारोहमा ब्याचलर इन नर्सिङ साइन्स (बीएनएस) प्रथम ब्याचका १३, दोस्रो ब्याचका १२ र तेस्रो ब्याचका १५ गरी ४० जना, एमडी/एमएस कार्यक्रमबाट १ जना तथा ब्याचलर इन पब्लिक हेल्थ (बीपीएच) बाट १ जना विद्यार्थी दीक्षित भएका छन् । आयोजकका अनुसार समारोहमा कुल ४३ जना विद्यार्थीलाई दीक्षान्त प्रदान गरिएको हो ।

पर्यटन सूचना बोर्ड तथा दिशासूचक संकेत चिन्ह जडानको तयारी

जलेश्वरटुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम, १ श्रावण

जनकपुरधामलाई व्यवस्थित, सुरक्षित र पर्यटकमैत्री गन्तव्यका रूपमा विकास गर्ने उद्देश्यले पर्यटन सूचना बोर्ड तथा दिशासूचक संकेत चिन्ह जडानको तयारी अगाडि बढाइएको छ । यसका लागि जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका, दिगो पर्यटन परियोजना, नेपाल पर्यटन बोर्ड तथा वाटरकम स्ट्राटेजी एण्ड डिजाइनको सहकार्यमा सरोकारवालासँग छलफल कार्यक्रम आयोजना गरिएको हो । कार्यक्रममा जनकपुरधामका प्रमुख धार्मिक, सांस्कृतिक तथा ऐतिहासिक स्थलहरूमा पर्यटन सूचना बोर्ड र संकेत चिन्ह जडान गर्ने स्थान छनोट, डिजाइन, सूचना सामग्री तथा कार्यान्वयन प्रक्रियाबारे विस्तृत छलफल गरिएको छ ।

मधेश प्रदेशका उद्योग, वाणिज्य तथा पर्यटनमन्त्री कनिष पटेलले जनकपुरधाम धार्मिक पर्यटनको केन्द्र भएकाले आधुनिक सूचना प्रणाली निर्माण अपरिहार्य रहेको बताए । उनले जनकपुरधामको पर्यटन क्षेत्रमा काम गर्दै आई रहेका तथा टुरिष्ट गाइडहरुलाई समेत यसमा प्रयोग गर्न आग्रह गरे ।

अनुरोधकर्ता
मुखियापट्टी मुसहरनियाँ गाउँपालिका कार्यालय
धनुषा, मधेश प्रदेश

तपाईको टुडे

मेषः पढाईमा ध्यान दिनुपर्ने
वृषः पिछडेको साथी मिल्न
मिथूनः विचार गरेर बोल्नुहोला
कर्कटः अनावश्यक खर्चको संभावना
सिंहः अनावश्यक चिन्ता
कन्याः अशुभ समाचार प्राप्त हुने
तुलाः आम्दानी हुने
वृश्चिकः खानपानमा समस्या आउने
धनुः मित्रतामा फाटो आउने
मकरः लामो यात्राको योग छ
कूम्भः मनमा पछुतो आउने
मीनः शुभ कार्यको शुरुवात

मधेश प्रदेशको गौरव

श्री सत्यनारायण भगवानको दर्शन गरौं,मनबाञ्छित फल पाऔं ।

आरती : विहान : ९ र राति ८ बजे
ठेगाना : शरञ्चियाँ कुट्टि र कलबार कुट्टिको विचमा,पु.:९८२७८१४५८८

श्री देवअंशी लहेरी समाज, जनकपुरधाम–४,धनुषा

आवश्यक टेलिफोन नम्बरहरु

जलेश्वर

नेपाल पत्रकार महासंघ महोत्तरी	५२०५१५
जलेश्वरअस्पताल एम्बुलेन्स	९७४४००२५२७
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी एम्बुलेन्स	५२०१००,
सामुदायिक विकास परि.एम्बुलेन्स	५२१००५,
RCDSC एम्बुलेन्स	५२०२९८,
दसहारा एम्बुलेन्स	५२०६७७, ९८४४२६००००
बर्दिबास अस्पताल एम्बुलेन्स	५५००९०,
बर्दिवास सेवा समिति एम्बुलेन्स	५५०५८६,
रामगोपालपुर एम्बुलेन्स	६९०५९३
जिल्ला प्रहरी	५२०००९
विद्युत	५२०१६६
वारुण यन्त्र	५२००९७
जिल्ला प्रशासन	५२००५५

आवश्यक नम्वरहरुको लागि सम्पर्क गरौं १९७

जनकपुर

प्रहरी धनुषा	520099, 100
सुरक्षा गुल्म जनकपुर बैरेक	0186,526586
सशस्त्र प्रहरी मुजेलिया	527213, 527800
मुजेलिया प्रहरी चौकी	520750
ट्राफिक कार्यालय जिरोमाईल	520366
एम्बुलेन्स पब्लिक वेल फेयर	9854022474
एम्बुलेन्स रेडक्रस	102
एम्बुलेन्स (सरोज फाउन्डेशन)	522806
महाबीर एम्बुलेन्स	525980
एम्बुलेन्स मेडिकल कलेज	526091
एम्बुलेन्स केयर मेडिकल सेन्टर	523864
बरुण यन्त्र जनपा	520011
जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	526271
जनकपुर अंचल अस्पताल	520033
केयर मेडिकल सेन्टर	523864
धनुषा तथा अस्पताल तथा अनुसन्धान केन्द्र प्रा.लि.	525800
जानकी हेल्थ केयर एण्ड रिसर्च सेन्टर	525342

जलेश्वरनाथ मन्दिर पुजाआजा

बिहान ढोका खुल्ने समय	०५:०० बजे
विहान पुजा आरती	०५:३० बजे
विहान ढोका बन्द	१२:०० बजे
दिउँसो ढोका खुल्ने समय	०४:०० बजे
सन्ध्या पूजा आरती साँझ	०६:३० बजे
राति ढोका बन्द हुने समय	१२ बजे

(हरेक हप्ताको मंगलबार र शनिबार मन्दिर प्राङ्गणमा दिउँसो भजन किर्त्तन सहित हनुमान आराधना)

जानकी मन्दिर पुजाआजा

बिहान ढोका खुल्ने समय	०५:०० बजे
विहान पुजा आरती	०७:३० बजे
विहान ढोका बन्द	१२:०० बजे
अन्न क्षेत्र	निःशुल्क भोजन
दिउँसो ढोका खुल्ने समय	०४:०० बजे
सन्ध्या पूजा आरती साँझ	०७:३० बजे

किन चिनियाँ कर्मचारीहरू पाकिस्तानमा प्रमुख निशाना बनिरहेका छन् ?

जलेश्वरटुडे समाचारदाता
काठमाण्डौं, १ श्रावण

पाकिस्तानमा काम गर्ने चिनियाँ नागरिकहरू बेइजिङको कुनै पनि विदेशी लगानी कोरिडोरमा सबैभन्दा बढी लक्षित विदेशी कर्मचारीहरूमध्ये एक बनेका छन् ।

चीन-पाकिस्तान आर्थिक कोरिडोर (सिपेक) को सुरुवातदेखि बारम्बार पाकिस्तानी सुरक्षा सुधारहरू, समर्पित सैन्य तैनाथीहरू र आतङ्कवाद विरोधी कार्यहरूको बाबजुद चिनियाँ इन्जिनियरहरू, पूर्वाधार र कूटनीतिक हितहरू विरुद्ध आक्रमणहरू जारी छन् । यी आक्रमणहरूको निरन्तरताले देखाउन छ कि चुनौती भौतिक सुरक्षामा कमीहरूभन्दा बाहिर फैलिएको छ । चिनियाँ कर्मचारीहरूलाई निरन्तर लक्षित गर्नुले खतराको प्रकृति र यसले उत्पन्न गरेको प्रतिक्रिया बीचको संरचनात्मक बेमेललाई प्रतिबिम्बित गर्दछ । इस्लामाबादले आफ्नो सुरक्षा उपकरण विस्तार गरेर, विशेष सुरक्षा एकाइहरू बढाएर, सैन्य तैनाथीहरू बढाएर र सिपेक परियोजनाहरू वरिपरि निगरानी कडा पारेर समस्यालाई ठूलो मात्रामा सम्बोधन गरेको छ । तैपनि यी उपायहरूले व्यापक राजनीतिक वातावरणलाई परिवर्तन गर्न थोरै काम गरेका छन् जसले लडाकु सङ्गठनहरूलाई बारम्बार चिनियाँ नागरिकहरूलाई रणनीतिक रूपमा मूल्यवान् लक्ष्यको रूपमा पहिचान गर्न सक्षम बनाउँछ। परिणाम दोहोरो भएको छ; हिंसा लचिलो रहेको छ, जबकि बेइजिङले पाकिस्तानमा आफ्नो लगानी वरपरको सुरक्षा संरचनामा निरन्तर रूपमा बढी प्रभाव हासिल गरेको छ । रणनीतिक प्रभाव बिना सुरक्षा विस्तार: विगत धेरै वर्षदेखिका आक्रमणहरूको रेकर्डले बारम्बार दोहोरिने ढाँचा देखाएको छ । २०१८ मा कराँचीमा चिनियाँ वाणिज्य दूतावासमा भएको आक्रमण, २०२१ मा दासु जलविद्युत बम विस्फोट, २०२२ मा कराँची विश्वविद्यालयको कन्फ्युसियस इन्स्टिच्युटमा भएको आत्मघाती आक्रमण, २०२४ मा शाङ्ला बम विस्फोट र त्यस वर्षको अन्त्यमा कराँची विमानस्थल नजिकै भएको आक्रमण सबै लगातार सुरक्षा व्यवस्था बढाइए पनि भए ।

हालै, २०२६ को सुरुमा बलुच लिबरेशन आर्मी (बीएलए) द्वारा दाबी गरिएको समन्वित आक्रमणले इस्लामाबादलाई चिनियाँ नागरिकहरूलाई समर्पित अर्को विशेष सुरक्षा एकाइ घोषणा गर्न प्रेरित गर्‍यो ।

चौतर्फी आलोचना भएपछि हटाइयो 'मास्टर्नी' गीत, प्रियंका र दुर्गेशले मागे माफी

जलेश्वरटुडे समाचारदाता
काठमाण्डौं, १ श्रावण

चौतर्फी आलोचना र विरोधपछि चलचित्र 'मास्टर्नी' को प्रचारप्रसारका लागि सार्वजनिक गरिएको गीत युट्युब तथा सामाजिक सञ्जालबाट हटाइएको छ । उक्त गीतले शिक्षक पेसाको मर्यादामा आँच पुर्‍याएको भन्दै सर्वत्र विरोध भएपछि गायक दुर्गेश थापा र अभिनेत्री एवं निर्मात्री प्रियंका कार्कीले शुक्रबार राति छुट्टाछुट्टै विज्ञप्ति जारी गर्दै सार्वजनिक रूपमा माफी मागेका हुन् । गायक दुर्गेश थापाले आफ्ना दर्शक र शुभचिन्तकहरूको भावनाको सम्मान गर्दै 'मास्टर्नी गीतलाई आफ्नो आधिकारिक युट्युब च्यानल र अन्य सामाजिक सञ्जालबाट हटाएको जानकारी दिएका छन् ।

उनले शिक्षकहरू समाजका मार्गदर्शक र सम्मानका पात्र भएको बताउँदै मनोरञ्जनका लागि तयार पारिएको सामग्रीले अन्जानमै कसैको भावनामा ठेस पुगेकोमा क्षमायाचना गरेका हुन् । आगामी दिनमा अझ जिम्मेवार र उत्कृष्ट सिर्जना लिएर आउने प्रतिबद्धतासमेत उनले व्यक्त गरेका छन् । त्यसैगरी, अभिनेत्री प्रियंका कार्कीले पनि एक विज्ञप्ति जारी गर्दै उक्त गीत चलचित्रको मूल कथावस्तुको हिस्सा नभई विशुद्ध प्रचारका लागि मात्र बनाइएको प्रस्ट पारेकी छन् ।

उनले कलाकारिताका माध्यमबाट समाजको सम्मानित पेसा र व्यक्तित्वहरूमाथि नकारात्मक असर पुर्‍याउने कुनै मनसाय नरहेको उल्लेख गर्दै अन्जानमा भएको गल्तीप्रति माफी मागेकी छन् । कार्कीले यस घटनालाई गल्ती सुधार्ने महत्त्वपूर्ण पाठका रूपमा लिएको र भविष्यमा सिर्जनाहरू छनौट गर्दा थप संवेदनशील, जिम्मेवार र सचेत रहने बताएकी छन् । उक्त गीत सार्वजनिक भएलगत्तै नेपाल शिक्षक महासंघ लगायत विभिन्न शैक्षिक सरोकारवाला निकाय र सर्वसाधारणले यसको शब्द र प्रस्तुतीकरणप्रति कडा आपत्ति जनाएका थिए । गीतले शिक्षकहरूको गरिमा घटाएको भन्दै सामाजिक सञ्जालमा चर्को आलोचना भएपछि अन्ततः निर्माण पक्ष र कलाकारले गीत हटाउने र माफी माग्ने निर्णयमा पुगेका हुन्। गीत अस्लिलता फैसलाउने द्विअर्थी थियो भने शिक्षिका पेशाप्रति नै तेजबोध गरिएको थियो ।

अनुरोधकर्ता
लोहारपट्टी नगरपालिका कार्यालय
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

अनुरोधकर्ता
धनुषाधाम नगरपालिका कार्यालय
धनुषा, मधेश प्रदेश

अनुरोधकर्ता
मटिहानी नगरपालिका कार्यालय
महोत्तरी, मधेश प्रदेश

अनुरोधकर्ता
धनौजी गाउँपालिका कार्यालय
धनुषा, मधेश प्रदेश

लोकतन्त्रको क्षय: इतिहासको चेतावनी र नेपालको वर्तमान सन्दर्भ

आशिष तिवारी
महोत्तरी, ३२ असार

सुधारको आशा गरे, र स्थिरताको नाममा केही स्वतन्त्रतामाथि समेत सम्झौता गर्न तयार भए । तर विस्तारै त्यही नेतृत्वले राज्यका संस्थाहरूलाई आफ्नो नियन्त्रणमा ल्याउन थाल्यो र विपक्षीहरूलाई यति कमजोर बनाईयो कि आलोचनात्मक आवाजहरू आफै दबिन थाले ।
प्राय हेर्ने हो भने अधिनायकवाद राष्ट्रवादको आवरणमा अगाडि बढ्छ । राष्ट्रप्रेम आफैंमा नकारात्मक कुरा होइन । आफ्नो देश, भाषा, संस्कृति र सभ्यताप्रति गर्व गर्नु स्वाभाविक र जायज हो । तर जब त्यही राष्ट्रवादलाई राजनीतिक हतियार बनाइन्छ, तब त्यसले लोकतान्त्रिक मूल्यहरूलाई कमजोर बनाउने सम्भावना बढन सक्छ । धेरै अधिनायकवादी शासकहरूले आफ्नो असफलता लुकाउन, जनताको ध्यान वास्तविक समस्याबाट मोड्न र आफ्नो विरोधमा उठेको आवाजहरूलाई राष्ट्र बिरोधि साबित गर्न राष्ट्रवादको प्रयोग गरेका थिए । जब सरकार शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार, आर्थिक अवसर, सुशासन वा भ्रष्टाचार नियन्त्रणजस्ता क्षेत्रमा अपेक्षित सफलता हासिल गर्न सक्दैन वा गर्न चाहदैन तब जनताको ध्यान अन्यत्र मोड्ने प्रयास सुरु हुन्छ । राष्ट्र गौरव, सभ्यताको रक्षा, धर्मको संरक्षण, राष्ट्रिय अस्तित्वमाथिको कथित खतरा वा सीमा विवादको भयलाई अगाडि सारेर भावनात्मक वातावरण निर्माण गरिन्छ । यसरी राजनीतिक बहस नीतिगत प्रश्नहरूबाट हटेर भावनात्मक नाराहरूमा सीमित हुन पुग्छ ।

इतिहासमा धेरै अधिनायकवादी शासकहरूले पनि यही रणनीति अपनाएका थिए । नेपालको वर्तमान राजनीतिक अवस्थालाई हेर्दा लोकतन्त्रप्रति निरन्तर सजग रहनुपर्ने आवश्यकता बुझिन्छ । नेपाल अहिले अधिनायकवादी व्यवस्थातर्फ जानलागेको निष्कर्ष निकाल्नु अतिरञ्जित हुन सक्छ । तर सार्वजनिक बहसको स्तर, प्रेस स्वतन्त्रताको अवस्था र राजनीतिक संस्कृतिमा देखिएका केही प्रवृत्तिहरूले चिन्ता पैदा गर्ने आधार अवश्य प्रदान गर्छन् ।

नेपालको राजनीतिक इतिहास आफैंमा लोकतन्त्रका लागि गरिएको लामो संघर्षको इतिहास बोकेको छ । राणाशासन विरुद्धको आन्दोलन, २०४६ सालको जनआन्दोलन, २०६२/६३ को लोकतान्त्रिक आन्दोलन र गणतन्त्र स्थापनाको प्रक्रिया सबै नागरिक अधिकार र लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाका लागि भएका संघर्षहरू थिए । हजारौं नागरिकहरूले बलिदान दिएर प्राप्त गरेको लोकतन्त्रलाई केवल चुनाव सम्पन्न गरेर मात्र सुरक्षित राख्न सकिँदैन । त्यसका लागि लोकतान्त्रिक संस्कृतिको निरन्तर विकास आवश्यक हुन्छ ।

आज नेपालको राजनीतिक बहसमा सरकार वा सत्ताको आलोचना गर्ने व्यक्तिलाई विकासविरोधी, राष्ट्रविरोधी, विपक्षको प्रभावमा परेको वा कुनै विशेष स्वार्थ समूहको प्रतिनिधि भनेर चित्रित गर्ने प्रवृत्ति निकै बढेको देखिन्छ । लोकतन्त्रमा सरकारमाथि प्रश्न उठाउनु अपराध होइन, बरु त्यो नागरिकको अधिकार र लोकतान्त्रिक उत्तरदायित्वको महत्वपूर्ण आधार हो । सरकार र राज्यलाई एउटै कित्तामा राख्न सकिदैन । लोकतान्त्रिक व्यबस्थामा सरकार अस्थायी संस्था हो, जुन निर्वाचनमार्फत परिवर्तन हुन सक्छ तर राज्य भने स्थायी संरचना हो । त्यसैले कुनै सरकारको आलोचना गर्नु देशको आलोचना गर्नु पक्कै पनि होइन ।

स्वस्थ लोकतन्त्रमा सत्ता र नागरिकबीच प्रश्न र जवाफको सम्बन्ध हुन्छ । पत्रकारले स्वतन्त्रता साथ प्रश्न गर्न पाउनुपर्छ, नागरिक समाजले सरकार माथी निगरानी गर्न पाउनुपर्छ, विपक्षी दलहरूले सरकारको समीक्षा गर्नुपर्छ, र न्यायालयले कानुनी सन्तुलन कायम गर्नुपर्ने हुन्छ । यदि यी संस्थाहरू कमजोर हुन थाले भने लोकतन्त्रको आधार नै कमजोर हुन थाल्छ । यही कारणले प्रेस स्वतन्त्रता, न्यायिक स्वतन्त्रता र संस्थागत स्वायत्तता लोकतन्त्रका आधारस्तम्भ मानिन्छन् ।

नेपालमा पछिल्ला वर्षहरूमा व्यक्ति केन्द्रित राजनीति बढ्दै गएको देखिन्छ । बिगतका केहि दिनमा राजनीतिक दलहरुभन्दा कुनै एक व्यक्तिको लोकप्रियता, नीतिभन्दा व्यक्तिगत प्रभाव र तथ्यभन्दा भावनात्मक प्रचारलाई बढी महत्व दिने प्रवृत्ति बलियो भएको छ । सामाजिक सञ्जालले व्यक्तिपूजाको संस्कृति झन् तीव्र बनाएको छ । कुनै नेतालाई आलोचनाभन्दा माथि राख्ने प्रवृत्ति लोकतान्त्रिक संस्कृतिसँग मेल खादैन । लोकतन्त्रमा कुनै पनि व्यक्ति आलोचनाभन्दा माथि हुन सक्दैन ।

जेन-जि आन्दोलनपछि बालेन शाहलाई जसरी राजनीतिक केन्द्रमा स्थापित गरियो, त्यो व्यक्तिवादी(एभचकयलबष्तिथ-ऋभलतचष्अ) र पपुलिस्ट राजनीतितर्फको पहिलो स्पष्ट संकेत थियो । राजनीतिक विचार, संगठनभन्दा व्यक्तिलाई केन्द्रमा राखेर जनमत निर्माण गर्ने प्रवृत्ति त्यसपछि झन् बलियो बन्दै गयो । बालेनलाई वैचारिक र राजनीतिक रूपमा चुनौती दिन सक्ने प्रमुख शक्ति नेपाली कांग्रेसले समेत उही सूत्र अपनाए । पार्टीको सामूहिक नेतृत्व, संगठन र नीतिगत बहसभन्दा बढी सिङ्गो गगन थापाको नाम र छविमा राजनीतिक अभियान केन्द्रित गऱ्यो । यसले संस्थागत राजनीतिभन्दा व्यक्तिमुखी राजनीतिक संस्कृतिलाई अझ प्रोत्साहन गऱ्यो ।

आज नेपाली कांग्रेस प्रमुख प्रतिपक्षी दलको भूमिकामा छ । लोकतान्त्रिक मूल्य, विधिको शासन र संस्थागत राजनीतिको पक्षमा लामो इतिहास बोकेको दल भए पनि, वर्तमान अवस्थामा प्रभावकारी प्रमुख प्रतिपक्षको भूमिका निर्वाह गर्न सकेको देखिँदैन । सरकारका कमजोरीमाथि सशक्त निगरानी र लोकतान्त्रिक संस्थाको संरक्षणमा अग्रसर हुनुपर्ने ठाउँमा कांग्रेस प्रतिक्रियात्मक मात्र देखिएको छ । लोकतन्त्रलाई व्यक्तिको लोकप्रियताभन्दा संस्थाको मजबुतीमा टिकाइराख्ने हो भने, सबैभन्दा पहिले राजनीतिक दलहरू स्वयं व्यक्तिवादी राजनीतिबाट माथि उठ्न आवश्यक छ । लोकतन्त्रमाथि सबैभन्दा ठूलो खतरा भित्री उदासीनताबाट आउँछ । जब नागरिकहरूले आफ्नो अधिकारप्रति चासो लिन छाड्छन्, तब लोकतन्त्रको क्षय अझ तीव्र गतिमा अगाडि बढ्छ । स्वतन्त्रता गुमाउने प्रक्रिया यति विस्तारै हुन्छ कि धेरै मानिसहरूले त्यसलाई समयमै महसुस गर्न सक्दैनन् । समाजमा "देशलाई अहिले बलियो हात चाहिन्छ", "बहुत धेरै स्वतन्त्रताले समस्या बढायो", "स्थिरताका लागि केही अधिकार त्याग्नुपर्छ" जस्ता विचारहरू लोकप्रिय बन्न थाल्दा सजग हुनु आवश्यक हुन्छ । इतिहासमा यस्ता नाराहरू लोकतान्त्रिक स्वतन्त्रता सीमित गर्ने प्रक्रियाको प्रारम्भिक चरण बनेको देखिन्छ ।स्वतन्त्रता र स्थिरता एकअर्काका विरोधी होइनन्, वास्तविक स्थिरता त स्वतन्त्रता, न्याय र संस्थागत विश्वासबाट नै उत्पन्न हुन्छ । नेपालको लोकतन्त्र अहिले परिपक्व हुने प्रक्रियामै छ । त्यसैले यसलाई जोगाउने जिम्मेवारी केवल सरकार वा राजनीतिक दलहरूको मात्र होइन, नागरिक समाज, सञ्चारमाध्यम, न्यायपालिका, बुद्धिजीवी वर्ग र आम नागरिक सबैको समान छ । लोकतन्त्रको रक्षा मतदान केन्द्रमा गएर मतदान गरिदिएर मात्र हुँदैन । त्यो दैनिक जीवनमा सत्ता र सत्ताको समर्थकसंग गरिने प्रश्न, स्वस्थ्य बहस, आलोचना र नागरिक चेतनाबाट सम्भव छ ।

हाम्रो स्वतन्त्रता सानो सानो सम्झौताहरू, मौन स्वीकृतिहरू र संस्थागत कमजोरीहरूको श्रृंखलाबाट प्रभावित हुन सक्छ । त्यसैले लोकतन्त्रलाई जोगाउने सबैभन्दा प्रभावकारी उपाय भनेको निरन्तर सतर्कता, स्वतन्त्र पत्रकारिता र कानुनी शासन हो । यदि समाजले प्रश्न गर्ने अधिकारलाई जोगाइराख्न सक्यो भने लोकतन्त्र बलियो बन्छ र यदि व्यक्तिपूजा, अन्धराष्ट्रवाद र संस्थामाथिको अविश्वास बढ्दै गयो भने इतिहासले धेरैपटक दोहोऱ्याएको दुःखद चक्र दोहोरिदैंन भन्न सकिदैन ।

प्रकाशक तथा सम्पादक : पवन कुमार साह, सह-सम्पादक : सोनी साह, मुद्रक : जय दुर्गा अफसेट प्रेस, जनकपुरधाम
प्र.कार्यालय : जलेश्वर -४, सुगा भवानीपट्टि, सम्पर्क कार्यालय : जनकपुरधाम–४ (मुरलीचौक), विज्ञापनको लागि सम्पर्क :९८४४०२७९७१/९८२४८७७६२७
Email:jaleshwortoday@gmail.com,web: www.jaleshwortoday.com, www.facebook.com/JaleshworToday,twitter.com/JaleshworToday